

© Centrum zdraví, výživy a potravin

„Studie obsahu nutrientů v pokrmech ze školního stravování“

pracovní setkání k plnění „Pokynu hlavního hygienika ČR“

Rekapitulace cílů studie, očekávané a dosud získané výsledky

J.Ruprich a kol.

Praha, 23.8.2016

VÝZNAM ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ

1. Je součástí veřejné péče o děti a mládež.
2. Ovlivňuje stravovací návyky.
3. Do určité míry kompenzuje nedostatky domácího stravování.
4. Osvojené zvyklosti mohou být přenášeny zpět do rodin.
5. Návyky jsou využívány v budoucím životě.

Doporučovaná* a skutečná spotřeba energie během dne

Očekávané a skutečné rozložení spotřeby energie v průběhu dne			
Denní jídlo	Vyhláška č.107/2005 Sb.*	SISP04 (2006)	
	%	% (7-10r)	rámcový čas
snídaně	18	16	7:30
přesnídávka	15	12	9:30
oběd	35	29	12:00
svačina	10	16	15:15
večeře	22	21	18:15
2.večeře	0	4	19:15
jiné	0	2	
Celkem	100	100	

- Vyhláška pracuje s hmotností potravin.
- Ta tedy představuje i doporučení z hlediska energie a živin.

PROČ STUDII PROVÁDÍME?

ÚKOL V „AKČNÍM PLÁNU SPRÁVNÉ VÝŽIVY A STRAVOVACÍCH NÁVYKŮ POPULACE“

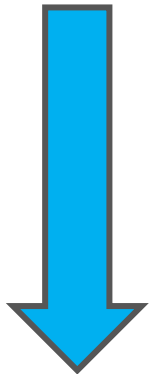
1. „Navýšení nutriční kvality institucionálního stravování vyžaduje ... kromě vyhodnocování spotřebního koše a pestrosti školního stravování, aby se hodnotilo i nutriční složení školního stravování.“
2. „Obecné zásady potravinového práva ...vyžadují dosažení vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a života...založené na dostupných vědeckých důkazech a prováděné nezávislým, objektivním a transparentním způsobem.“

- Nejzazší termín zahájení – počátek roku 2016

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 8. ledna 2014 č. 23

CO BYLO CÍLEM STUDIE

Posoudit shodu nutričního složení mezi předepsaným/očekávaným „standardním a skutečně vydaným obědem“ pro danou věkovou kategorii.

4 EXPERIMENTÁLNÍ OTÁZKY

- 1. Odpovídají „standardní obědy“ školního stravování v ČR (věková skupina strávníků 7-10 roků) svým nutričním složením očekávanému podílu 35% z celkové denní výživové dávky?**
2. Jak se jednotlivé části oběda podílejí na přívodu živin?
3. Existuje závislost mezi počtem porcí oběda vařených školní jídelnou a nutričním složením obědů?
- 4. Ovlivňuje používání instantních směsí obsah sodíku v polévkách/hlavních chodech?**

CO NEBYLO CÍLEM STUDIE

Studovat a posoudit

1. **Skutečnou individuální spotřebu potravin u školáka/skupiny školáků** (co skutečně konzumoval a v jakém množství)
2. **Druh a množství potravin na stravníka za 1 měsíc (= výživové normy pro školní stravování - „spotřební koš“)** (vyhláška č. 107/2005 Sb.; novela č. 17/2015 Sb.)
3. **„Jakost“ použitých potravin, použité receptury**
4. **„Pestrost stravování“**
5. **Dodržení výživových hodnot kombinaci výběrů z více nabízených jídel (např. jídlo/menu A,B,C na výběr)**

FAKTA O STUDII

1. Zaměření na obědy 1.stupně ZŠ (děti 7-10 roků)
2. Odběry zajišťovali pracovníci Krajských hygienických stanic
3. Sledován byl celý školní rok 2015/16
4. Vzorky byly odebírány náhodně podle statisticky zdůvodněné metodiky
5. Chemickou analýzu prováděly akreditované laboratoře Státního zdravotního ústavu a některé externí laboratoře
6. Výsledek studie bude zpracován do konce roku 2016

JAKÉ ŽIVINY/LÁTKY SE PROVĚŘOVALY

Stanovení zdrojů celkové energie

Bílkoviny, tuky, celkové sacharidy

Hlavní živiny anorganické povahy

Ca, Fe, K, Mg, Na, P, Se, Zn

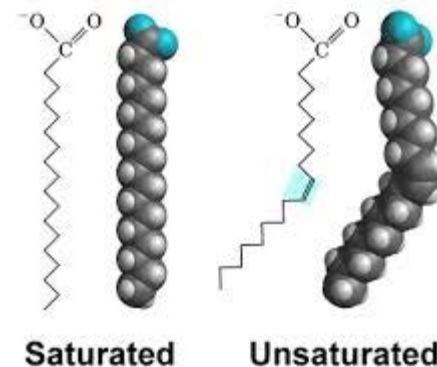

Jiné látky

Al, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb

Mimo pokyn HH ČR (návaznost na MZSO)

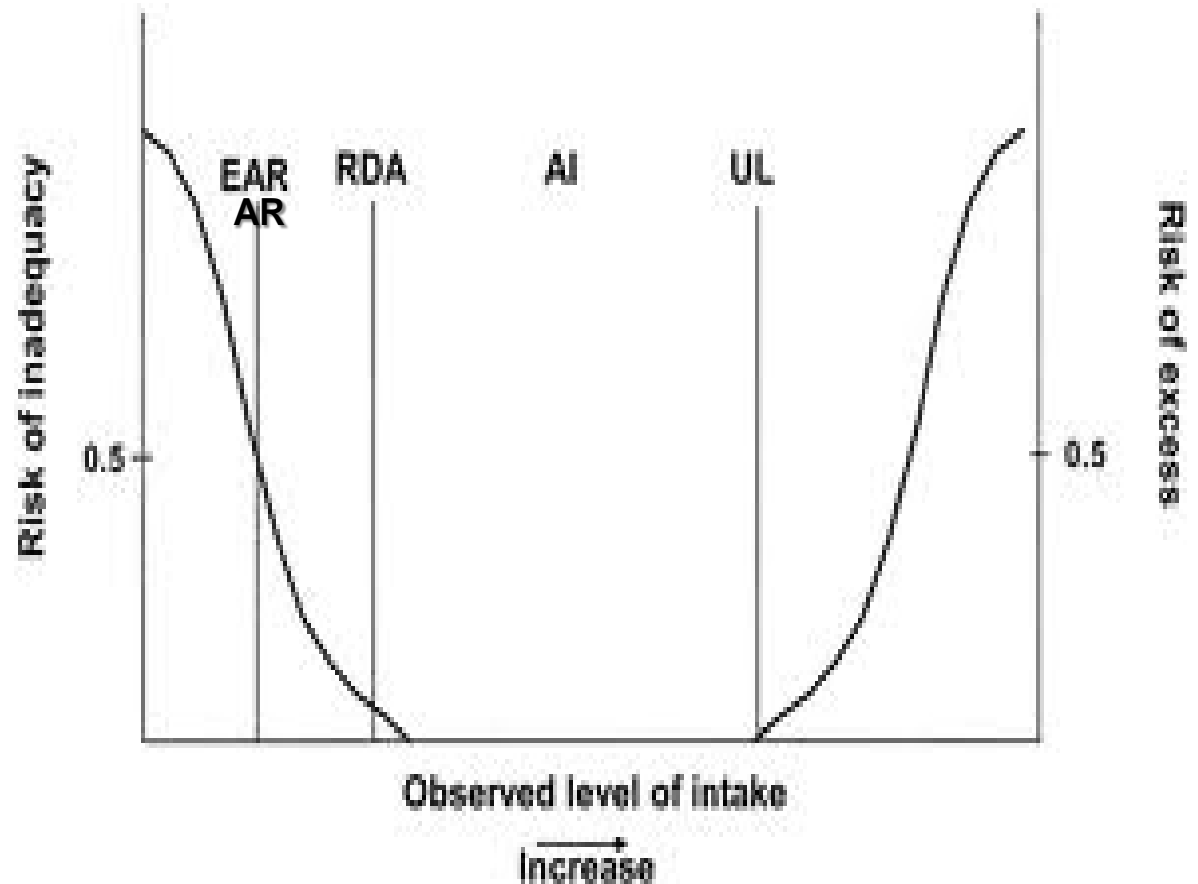
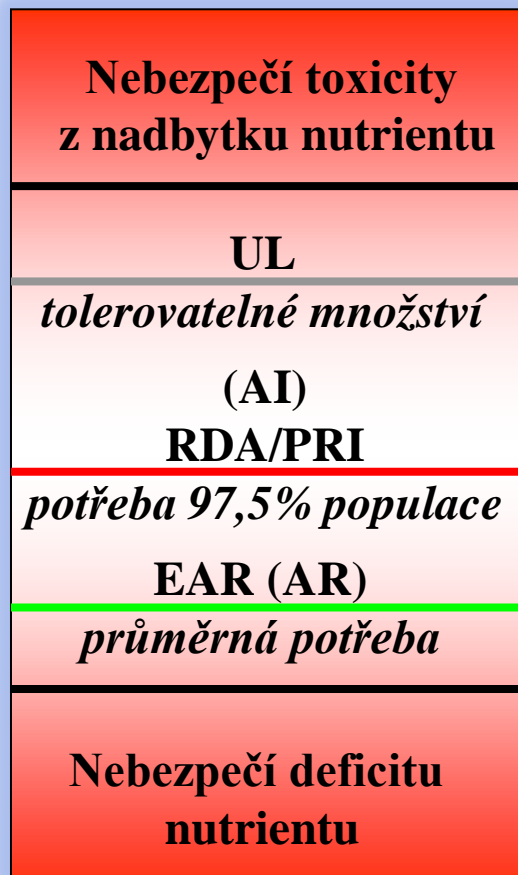
Mastné kyseliny (50 druhů cis-; a trans-MK)

JAKÝ FORMÁT NUTRIČNÍCH DOPORUČENÍ BYL POUŽIT PRO HODNOCENÍ

VDD ČR (1989); WHO (2003); DACH/SPV (2011); EFSA (...2016); aj.

TABULKA POUŽITÝCH DIETÁRNÍCH REFERENČNÍCH HODNOT (VĚK 7-10 ROKŮ)

Nutrient	Formát DRV	35% DRV	Zdroj	35% UL	Zdroj UL
Energie (cel.)	AR (MJ/den)	(F7y,PAL 1,4) 1,93	EFSA, 2013	Nelze aplikovat	
	AR (MJ/den)	(M10y,PAL 2,0) 3,37	EFSA, 2013		
	(MJ/den)	3,2	VDD ČR, 1989		
Bílkoviny	PRI (g/den)	(7 – 10y) 22 – 31	EFSA, 2012	Nelze aplikovat	
	E % (g/den)	10 – 15 26,3	WHO, 2003 VDD ČR, 1989		
Tuky	E % (RI)	20 – 35 15 – 30	EFSA, 2010 WHO, 2003	Nelze aplikovat	
	(g/den)	22,8	VDD ČR, 1989		
Sacharidy (cel.)	E % (RI)	45 – 60 55 – 75	EFSA, 2010 WHO, 2003	Nelze aplikovat	
	(g/den)	110,6	VDD ČR, 1989		

TABULKA POUŽITÝCH DIETÁRNÍCH REFERENČNÍCH HODNOT (VĚK 7-10 ROKŮ)

Nutrient	Formát DRV	35% DRV	Zdroj	35% UL	Zdroj UL
Sodík	AI (g/den)	(4 – 13y) 0,42 – 0,53	USA, 2006	(4 – 13y) 0,67 – 0,77 max 0,7	USA, 2006 WHO, 2012
Jód	AI (ug/den)	(7 – 10y) 31,5	EFSA, 2014	(7 – 10y) 105 (4 – 13y) 105 – 210	EFSA, 2006 USA, 2006
Draslík	AI (mg/den)	(7 – 10y) 630	EFSA, 2016	- - -	
Vápník	PRI (mg/den)	(4 – 10y) 280	EFSA, 2015	(4 – 13y) 875 – 1050	USA, 2006
Fosfor	AI (mg/den)	(4 – 10y) 154	EFSA, 2015	(4 – 13y) 1050 – 1400	USA, 2006
Železo	PRI (mg/den)	(7 – 11y) 3,85	EFSA, 2015	(4 – 13y) 14	USA, 2006
...					

DĚKUJI ZA POZORNOST

